

G A Z E T A

Wielkiego



Księstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornej *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 5. W Piątek dnia 7. Stycznia. **1842.**

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Posiedzenie Izby Deputowanych z dnia 28. Grudnia. — Głosowanie dotyczące mianowania Prezesa miało następujący wypadek:

Liczba głosujących	309.
Konieczna większość . . .	155.
Pan Sauzet otrzymał	193 głosów,
Pan Lamartine "	64 "
Pan Odilon-Barrot	45 "
Pan Lafitte otrzymał	2 " i t. d.

Więc Pan Sauzet Prezesem Izby proklamowany został. — Bióra Izby uorganizowały się w sposób następujący:

Prezesowie. *Sekretarze.*

1. bióro, P. Passy . . . — P. Paillard Ducleré.
2. " P. Delessert . . . — " Havin.
3. " Lacave Laplagne — " Chazat.
4. " P. Sauzet — " Chabaud-Latour.
5. " " Dupin — " Montesquiou.
6. " " Dufaure — " Delaborde.
7. " " Leclerc — " Markiz Dalmacyi.
8. " " Jancin — " L'Espée.
9. " " Sapey — " Guilhem.

Na posiedzeniu dnia 29go Grudnia przystąpiła Izba do wyboru Wiceprezów. Wypadek głosowania był następujący:

Liczba głosujących	288.
Konieczna większość	145.
Pan Dufaure otrzymał . . .	246 głosów,
Pan Calmon "	176 "
P. Jacqueminot "	172 "
Pan Bignon "	151 "

Wspomniani więc Deputowani Wice-Prezesami proklamowani zostali. — Przy odejściu poezyt zaczęto właśnie kreskować na wybór Sekretarzy.

Z Paryża, dnia 29. Grudnia.

Wypadek wyboru Prezesa Izby opozycyę istotnie przeraził; nigdy jeszcze w oczekiwaniach swoich tak się nie zawiódł. Wszystkie pisma już dzisiaj zwycięstwo to Ministrów wytlómaczyć usiłują. Opozycya z oklepanym swoim argumentem i tą razą wyjeżdża — że wielu członków opozycyjnych nie było na posiedzeniu obecnych, co zapewne byłoby dowodem opieszalności nie do darowania. Z drugiej strony słycać, że P. Lamartine ostatniemi czasy uczuł jakiś wstręt, stać się kandydatem ostatecznego stronnictwa, że więc sam na przyjaciół swoich nalegał, ażeby dla P. Sauzet głosowali. Jakkolwiek bądź, chociaż dla spokojności Francyi ustalenie bytu Ministerium nader jest pożądanem, nie trzeba jednak temu pierwszemu wypadkowi zbyt wielkiego przypisać znaczenia, owszem pa-

miętać wypadła, o ile podobne większości w Francji częstokroć się chwieją i przetwarzają. Oprócz tego uważamy, że Izba istotnie bardzo jest jeszcze niekompletna, brak bowiem dotychczas 136 deputowanych, należących po części (60 — 70) do różnych odcieni opozycji. Tudzież 193 głosów same przez się nie są jeszcze większością, bo przed 3 laty P. Odilon-Barrot jako kandydat mniejszości także 193 głosów uzyskał. — Wszakże, cokolwiek bądź, moralne wrażenie tego pierwszego i w tym stopniu wcale niespodzianego tryumfu będzie wielkiem a Ministerjum tym bardziej zeń szcycić się może, ile że właśnie w tej chwili na agitacjach ze strony dzienników i na zabiegach stronnictw aby przeciwny wywołać wypadek, nie zbywało.

Dziennik sporów powiada; Wczoraj po posiedzeniu Izby Parów, kommissya śledcza u Kanclerza się zgromadziwszy postanowiła, ażeby natychmiast dodatkową instrukcję rozpocząć. Zdaje się niezawodną, że zeznania Colombiera i Braziera 5 albo 6 nowych aresztowań spowodowały. — National twierdzi z pewnością, że skazani Quenisset, Colombier i Brazier w poniedziałek wieczorem o 9. godzinie zawiadomieni zostali, że kara śmierci na nich zapadła na deportację zmienioną została.

Konstytucyonista wyraża dzisiaj o wiadomej już sprawie Posła Pana Salvandy; »Trudność ta więcej znaczy aniżeli się na pierwszy pozór zdaje. Ponieważ bowiem P. Salvandy, (choć podobnie jak i inni posłowie) u Królowej Izabelli jest zawierzytelny, Espartero wnioskował ztąd, że rząd francuzki jego jako regenta nie uznaje; ztąd to jego roszczenia, od których odstąpić nie chce. Zdaje się, że Anglia tym pretensjom jego nie jest zupełnie obca. Rozumnięby więc było wcale nie wyprawiać Posła do Madrytu, aniżeli na nowe narażać się trudności, chyba że P. Guizot szukał powodu do niesnasek i sporów z Hiszpanią, w którymto razie rozumieć, że w Izbie interpellacji dozna.«

«*Presse* donosi: Pismo z Algieru z d. 21. głosi, że ważne wypadki Generała Bugeauda zniewalają do pozostania w Afryce, że więc z dwumiesięcznego urlopu swego do Francji, korzystać nie jest w stanie. Wiadomość ta, za autentyczność której ręczymy, zaspokoi zaiste tych, których choć chwilowe odwołanie Generała tego niespokojności nabawiało. (Inne gazety o tej tak niespodzianej nowinie nic zgola nie wspominają.)

Gazette du Dauphiné zawiera następujący przypisek: »Udzielono nam właśnie z Rzy-

mu list księdza Borriceli, Szambelana Ojca Sw.: Dn. 10. Grudnia, o godzinie 8. zrana, Papież tknięty został apoplexyą. W chwili, gdy ten list odchodzi, Papież od czterech godzin nie dał jeszcze żadnego znaku życia.«

Nowa opera P. Halevy, pod tytułem: »Królowa Cypryjska«, w pierwszym swém wczorajszym przedstawieniu sprawiła wielkie zadowolenie.

Anglia.

Z Londynu, dn. 28. Grudnia.

Miana przez Pana Christophera do dzierżawców w Lincolnshire mowa, w której wyjaśnia plan, jaki Peel o modyfikacji praw zbożowych mieć może, nieprzyjemne na umyśle posiadzicieli gruntów zrobiła wrażenie. Ci bowiem, odurzeni tryumfem swoim, wystawiali sobie, iż teraz mogą się z mieszczan uragać i iż rząd przy swój większości 91 głosów w Izbie niższej równie mało na nich zważać będzie, jak na Kartystów. Niektóre nawet znakomite dzienniki londyńskie starały się wszelkimi sposobami utwierdzić ich w tém przekonaniu i szczególnież Times bardzo za złe brały, że dziennik ten choć tylko potocznie o konieczności zmiany takowej napomykał, aczkolwiek dziennik ten niezawodnie tylko przekonanie wszystkich myślących mężów w kraju objawiał. Pan Christopher twierdzi wprawdzie ciągle jeszcze, że tego, co tak obszernie rozbiiera, ani mu rząd, ani też żaden członek tegoż nie objawił, a to w tym celu, aby puściwszy to w świat, zawczasu umysły przygotował. Mimo to mało kto wątpi, że mu właśnie rzecz tę przez kogoś trzeciego w tym celu powierzono, i właśnie jemu, jako należącemu do przewodników 1wszej klasy. Jeżeli przecież nawet najważniejszy ministeryalny dziennik, Times, swoje dawne przekonanie przy tej sposobności powtarza, iż nie widzi możliwości, zatrzymania zmiennej skali z korzyścią dla całego kraju, spodziewać się przeto należy, że Konsumenci tak na tém nie zaprzestaną. Twierdzą nawet, że zamierzona zmiana w ten sposób, aby oznaczyć w przecięciu ceny, podług których ma się cło pobierać, przez coby kupcy nie tak łatwo mogli ceny zboża sztucznie podwyższać, byłaby z uszczerbkiem publiczności, boby tém trudniej było otworzyć porty do dowozu.

Przy kwaśnej minie dziedziców dóbr spodziewać się jednak można, iż konserwatyści przed zebraniem się Parlamentu daleko mniej biesiad i meetyngów wyprawia, niż przeciwnie im stronnictwo. Ostatnie, szczególnież zaś Anti-corn law league, tém większego doznaje zachęcenia, widząc, że usiłowania jego już

skutkowały, gdy ci, co niedawno temu jeszcze nie chcieli się nawet zająć zgłębianiem jego zarzutów przeciw temu prawu, teraz, choć całą władzę rządową w ręku mają, sami ważne zmiany wnieść są gotowi. Cobden szczególnież uważa, że on, co na niego tylko z góry okiem rzucali, z swoją szorstką i śmiałą wymową stał się potęgą, a to odkrycie zapewne gorliwości jego nie ostudzi. Pogrożki jego, że na grunta podatek 20 milionów nałożony zostanie, gdy to jest przywłaszczeniem właścicieli dóbr, którzy nie tylko dla swej własnej korzyści clo zbożowe zaprowadzili, ale nadto podatki, któreby oni podług dawnego prawa ponosić powinni, na stan rzemieślniczy i kupiecki narzucali, powszechny wznioła między posiadzicielami gruntów przestrasz. Wiedzą oni bardzo dobrze, że takowe wystawienie rzeczy wrażenie zrobić musi; a jak łatwo zdania tego rodzaju mogą się ustalić w całym narodzie i wszystko pochłonąć, doświadczenie. nowszych czasów nauczyło. Dla tego też dzienniki ministeryalne zdanie takowe zbijają, ale tём nie wystrzymują swych przeciwników od powtarzania i upowszechnienia tychże, a tak dziedzice tём prędzej przyjdą do przekonania, iż w prawach zbożowych ustąpić trzeba.

Liverpool Standard udziela konwencyą dnia 20go Sierpnia r. z. w Parliamen House w Bonny Town podpisaną, jaką zawarł dowodzący eskadrą angielską przy brzegach zachodniej Afryki, Kapitan Tucker, z Królem Pepple i innemi naczelnikami mieszkających w kraju Bonny pokoleń Murzynów, a której przedmiotem jest zupełne zniesienie handlu niewolnikami w owych okolicach. Anglia zobowiązała się składać co rok towarów za 10,000 dolarów, w podarunku za zachowanie tego traktatu. Ze żaden handel niewolnikami nie jest w kraju Bonny prowadzony, musi w każdym roku przy składaniu podarunku być poświadczonem przez kupców angielskich prowadzących handel w tymże kraju. Na przypadek, gdyby przeciwnie tej konwencyi postępowano, wstrzuca sobie Anglia przytłumienie handlu niewolnikami gwałtem przywieść do skutku. Przez pierwsze pięć lat wypłata 10,000 dolarów uskuteczniána będzie nie w towarach ale gotówką. Ostatni narzęście artykuł waruje, że Król Pepple bez przeszkody będzie mógł handel niewolnikami prowadzić, gdyby w przyszłości sama Anglia znalazła się zpowodowaną do uznania tego handlu wolnym.

Benkers Cirkular oświadcza się bardzo stanowczo przeciw monopolowi, jaki objęli Rothschildowie w Hiszpanii na wydobywanie

żywego srebra w kopalniach Almaden; stawia go w równi ze zniesionym monopolem siarki w Sycylii, i wzywa ministerstwo angielskie, aby zwróciło uwagę na ten przedmiot.

Bardzo znany Robert Tawler, angikański Biskup w Ossory, w Irlandyi, mający rocznego dochodu 13,000 f. st., i oprócz tego w papierach 30,000 f. st., dostał pomieszania zmysłów.

Sun donosi co następuje: „Mexykańska prowincya Yucatan (półwysep wpadający w zatokę Meksykańską, graniczący z angielskim powiatem Balize, mający powierzchni 2250 mil kwadr. i 530,000 mieszkańców, po większej części Indian; miasto stóteczne Merida) ogłosiła się teraz ostatecznie niepodległą rzecząpospolitą i chce sobie nadać konstytucyą podobną do Teksąskiej. Panującym językiem tego nowego państwa jest angielski, i anglosaxońscy osadnicy wzywani są do osiedlania się tamże. Nadejdzie czas, w którym język angielski panować będzie w całym nowym świecie. Yucatan połączy się zapewne z Texas.

Z dnia 29. Grudnia, Chrzest Xięcia Walii odbędzie się, stósownie do Globu, dnia 25. Stycznia. Gazeta nadworna obejmuje 54 adresów z powinszowaniem narodzenia się Następcy tronu, wręczonych N. Pani przez Ministra spraw wewnętrznych, Sir James Graham,

A u s t r y a.

Z Wiednia, dnia 21. Grudnia. Według drukiem ogłoszonego wykazu, liczba chorych we wszystkich instytutach Braci miłosierdzia w krajach austriackich, wynosiła w roku upłynionym, kończącym się z d. 31. Października, 21,308. Z tych umarło 1655 a wyzdrowiało 19,653.

Z Tryestu, dnia 17. Grudnia. Xzc Schwarzenberg, Arcybiskup Salcburski, przybył tu udając się do Rzymu po kapelus kardynalski.

T u r c y a.

Z Konstantynopola, dnia 8. Grudnia. Stan Syryi przybiera codziem smutniejszy obrót. Nie tylko przez moralną pomoc Anglików, ale także przez dostarczenie broni i amunicyi, otrzymali Druzowie przewagę nad Maronitami. Ponieważ opinia publiczna przy tych smutnych wypadkach, objawiła się zbyt głośno przeciw Anglikom, przeto nadeszło tu wreszcie z Londynu już po czterykroć żądane odwołanie angielskiej kommissyi wojskowej w Syryi. Atoli, jak dawniej było doniesionem, naczelnik tej kommissyi, Pulownik Rose pozostaje tam jako Głny Konsul angielski dla Syryi. A tak, oprócz odwołania

stojącej w Bejrucie kompanii artylerji angielskiej z oficerami, kommissya ta zmieniła tylko swoją nazwę, na czem Turcyja nic nie zyskuje, bo gdy oficerowie we wszystkich kierunkach kraj ten rozpoznali i wszystkie plany pozdziej mowali; Pulkownik Rose pozostaje w Syryi nie tylko jako Szef sztabu głównego, ale także jako osoba dyplomatyczna. Należący do kommissyi oficerowie przybrali tytuł Adjunktów konsulatu, a tym sposobem Anglicy usadowili się w Syryi przez ciało dyplomatyczne i gotowy sztab główny. Jaka nieobliczona korzyść osiągną Anglicy z tej polityki swojej jasno wytłómaczyć sobie można.

Rozmaite wiadomości.

Z Poznania. — Dziennik urzędowy Król. Regencyi w Poznaniu z dnia 4. Stycznia obejmuje między innymi polecenie zadań do rachowania przez nauczyciela Stübha. — następujące ogłoszenie Król. Prowincyałnego Kollegium szkolnego: Król. szkoła realna w Międzyrzeczu otrzymała od r. 1839. urządzenie, iż uczniowie, chcący się poświęcić zawodowi naukowemu i później zwiedzić uniwersytet, od 3ej klasy potrzebne tym końcem odbierają przygotowanie. Szkoła odpowiedziała temu rozporządzeniu jej przeznaczenia, tak dobrze na W. Noc 1840. jednego ucznia przygotowałszy do uniwersytetu, iż za stosowną uznaliśmy wspierać go przez czas jego pobytu na uniwersytecie zapomóżką z funduszów rządowych. Podobnież wyższa władza udzieliła służące uczniom gimnazjalnym prawo do jednorocznej służby wojskowej także uczniom tego zakładu; — ogłoszenie względem zapobiegania zapaleniu się samych przez się na kupę posypanych węgla kamiennych; — doniesienie o chorobach bydłych; — polecenie dzieła niemieckiego: Gesundheit und Geld gewonnen durch richtige Luftbenutzung in Gebäuden; ein Beitrag zur Baukunst von Herrmann Baron v. Lynder; mit 16 Tafeln zur Erläuterung u.; — i doniesienie o nowych ograniczeniach w podziale obwodów głównego urzędu Pogorzelickiego, Skalmierzyckiego i Leszczyńskiego.

Najpierwszy pomnik w świecie był postawiony w Sodomie: Zona Lota w tył się oberzała, i została przemieniona w posąg soli. Teraz dzieje się przeciwnie; stawiamy pomniki z kamienia tym, którzy szli na przód, a którzy za życia chleba i soli nie mieli!

Lew w zwierzcieniu domowém. — Pewna dama w Paryżu, mieszkająca w hotelu de l'Etats unis przy ulicy des Victoires, ma

u siebie młodego lwiaz Oranu, który zupełnie jest oswojony i z ptakami, kotami i dziećmi igra, na widok konia zaś, lekliwym się okazuje.

Dziesięć mostów w Paryżu, od których się płaci mostowe, kosztowały w ogóle 8,440,000 franków, a teraz niosą 8,510,000 franków rocznego dochodu.

Nową nadсылkę najwyborniejszego Astrańskiego kawiaru otrzymał w tej chwili handel Siekieschina przy Wrocławskiej ulicy.

Kurs giełdy Berlińskiej.

Dnia 4. Stycznia 1842.

	Sto- pa prC.	Na pr. kurant	
		papie- rami.	gotowi- zna.
Oblięi długi państwa	4	104 $\frac{1}{2}$	104 $\frac{1}{2}$
Pr. ang. obligacje 1830.	4	102 $\frac{3}{4}$	101 $\frac{1}{2}$
Oblięi premii handlu morsk.	—	80 $\frac{3}{4}$	80 $\frac{3}{4}$
Oblięi Kurmarchii	3 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{4}$	—
Berlińskie obligacje miejskie	4	104	103 $\frac{1}{2}$
Elbląskie dito	3 $\frac{1}{2}$	—	—
Gdańskie dito w T.	—	47	—
Zachodnio-Pr. listy zastawne	3 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{4}$	—
Listy zast. W. X. Poznańskiego	4	—	104 $\frac{1}{4}$
Wschodnio-Pr. listy zast.	3 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{2}$	102
Pomorskie dito	3 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{4}$	102
Kur- i Nowomarch. dito	3 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{4}$	—
Szląskie dito	3 $\frac{1}{2}$	—	100 $\frac{1}{4}$

Akceje

Kolei Berlińsko-Pozdamskiej	5.	122 $\frac{1}{2}$	—
dito dito akcje a prioris	4 $\frac{1}{2}$	—	102 $\frac{1}{2}$
Kolei Magdeburcko-Lipskiej	—	109 $\frac{1}{2}$	108 $\frac{1}{2}$
dito dito akcje a prioris	4	103	102 $\frac{1}{2}$
Kolei Berlińsko-Anhaltskiej	—	105 $\frac{3}{4}$	104 $\frac{1}{2}$
dito dito akcje a prioris	4	—	101 $\frac{1}{2}$
Kolei Düsseldorf-Elberfeld	5	87	86
dito dito akcje a prioris	5	101 $\frac{1}{2}$	—
Kolei nadreńskiej	5	95 $\frac{1}{2}$	94 $\frac{1}{2}$
dito dito akcje a prioris	4	101	—
Złoto al marco	—	—	—
Frydrychsдоры	—	13 $\frac{1}{2}$	13
Inne monety złote po 5 tal.	—	8 $\frac{3}{8}$	8 $\frac{1}{4}$
Disconto	—	3	4

Ceny targowe

Dnia 5. Stycznia 1842. r.

	w mięcie		Tal. sgr. fen.	
	od	do	Tal. sgr. fen.	Tal. sgr. fen.
POZNANIU.				
Pszonicy szefel	2 20	—	2 22	6
Zyta dt.	1 10	—	1 11	3
Jęczmienia dt.	— 22	6	— 25	—
Owsa dt.	— 19	—	— 20	—
Tatarki dt.	— 22	6	— 25	—
Grochu dt.	1	—	1 2	6
Ziemiaków dt.	— 9	—	— 10	—
Siana cełnar	— 25	—	— 26	—
Słomykopa	8	—	8 5	—
Masła garniec	1 25	—	1 27	6
Spirytusu beczka	12 15	—	12 20	—